

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W POZNANIU

LPO. 410.23.3.2024

**Pan
Andrzej Kaczmarek
Dyrektor Zespołu Szkół Handlowych
im. Bohaterów Poznańskiego Czerwca '56
w Poznaniu
ul. Śniadeckich 54/58
60-774 Poznań**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.441.31.2025 Zespołu Orzekającego
Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z 31 marca 2025 r.

**P/24/086 Organizacja i funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego w szkołach
ponadpodstawowych w województwach lubuskim, wielkopolskim
i zachodniopomorskim**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	XXXI Liceum Ogólnokształcące ¹ w Zespole Szkół Handlowych im. Bohaterów Poznańskiego Czerwca '56 w Poznaniu ² , ul. Śniadeckich 54/58, 60-774 Poznań. W skład Zespołu Szkół, oprócz ww. Liceum ³ , wchodziły: Technikum Ekonomiczno-Handlowe; Branżowa Szkoła I stopnia Nr 4; Szkoła Policealna Nr 4; XXXVI Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych; Branżowa Szkoła II stopnia Nr 4.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Kaczmarek, Dyrektor Zespołu Szkół, od 1 września 2017 r. ⁴
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja nadzoru pedagogicznego. 2. Funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego.
Okres objęty kontrolą	Od 1 września 2021 r. do 31 sierpnia 2024 r. Dla realizacji celów kontroli zostały wykorzystane dowody sporządzone w okresach wcześniejszych i późniejszych, związane z przedmiotem kontroli, a także dane statystyczne.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	1. Zbigniew Truszkowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/130/2024 z 18 września 2024 r. 2. Joanna Kozak, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LPO/149/2024 z 8 października 2024 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dalej: Szkoła albo Liceum.

² Dalej: Zespół Szkół albo Zespół.

³ Kontrolą NIK objęto funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego w Liceum w kontekście działań Dyrektora mających wpływ na przebieg procesów kształcenia mierzone zdawalnością i wynikami pisemnego egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych.

⁴ Dalej: Dyrektor.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach objętych kontrolą Dyrektor prawidłowo wykonywał zadania związane z nadzorem pedagogicznym, jednak nie w każdym przypadku ich realizacja przebiegała w pełni rzetelnie.

W ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego⁷ podejmowano działania mające na celu poprawę efektywności kształcenia uczniów Liceum, a w oparciu o wyniki przeprowadzonych analiz i diagnoz formułowano wnioski adekwatne do stwierdzonych problemów i potrzeb. Uczniów obejmowano wsparciem uwzględniającym ich indywidualne możliwości. W Liceum zapewniono obsadę kadry pedagogicznej, posiadającej odpowiednie przygotowanie i kwalifikacje, która podejmowała działania w celu zapewnienia uczniom adekwatnej pomocy i wsparcia. Dyrektor wspomagał nauczycieli w realizacji ich zadań m.in. poprzez organizację szkoleń. Dzięki tym działaniom w 2023 i 2024 r. odnotowano poprawę zdawalności i wyników matur.

Sposób realizacji przez Szkołę działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, w kontekście sprawowanego NP, został określony w statucie. Działania podejmowane przez Dyrektora w ramach NP odpowiadały założeniom planu nadzoru pedagogicznego w tym zakresie na poszczególne lata szkolne, jednak sposób przygotowania – zarówno planów, jak i sprawozdań z ich realizacji – uniemożliwił jednoznaczną ocenę rzetelności realizacji przyjętych założeń. Plany nadzoru pedagogicznego i wnioski z tego nadzoru Dyrektor przedstawiał radzie pedagogicznej w wymaganych terminach, a o zmianach w planach informował niezwłocznie właściwe organy Szkoły.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: niezapewnienia w roku szkolnym 2023/2024 w Zespole Szkół etatu nauczyciela psychologa w wymiarze określonym w art. 42d ust. 11 pkt 2 ustawy z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁸, tj. niższym od wymaganego o 3,85 godziny; niedokumentowania rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz faktu poinformowania rodziców ucznia lub pełnoletniego ucznia o potrzebie objęcia go pomocą psychologiczno-pedagogiczną⁹; nieokreślenia kryteriów (mierników) umożliwiających ocenę zaplanowanych działań wspomagających w planach nadzoru pedagogicznego. Ponadto w Szkole nie prowadzono udokumentowanej analizy ryzyk związanych z częstotliwością oraz zakresem podmiotowym i przedmiotowym kontroli, obserwacji zajęć czy analizy dokumentacji. Wystąpiły też pojedyncze przypadki nierzetelnego dokumentowania przeprowadzonych kontroli i przebiegu posiedzeń Rady Pedagogicznej.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej także: nadzór albo NP.

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 986, ze zm., dalej: KN albo Karta Nauczyciela.

⁹ Dalej: pomoc pp.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Organizacja nadzoru pedagogicznego

1.1. W Zespole szkół w latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024, według stanu na początek roku szkolnego, było zatrudnionych odpowiednio: 53, 55 i 64 nauczycieli¹¹ prowadzących zajęcia jednocześnie w Liceum (wzrost o 7,54% i 24,53%¹² oraz o 7,54% i 15,79%¹³). Wśród zatrudnionych w latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 nauczycieli, znajdowało się odpowiednio: pięć, dziewięć i 16 nowozatrudnionych osób. Zajęcia z języka polskiego w latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 prowadziło odpowiednio: po pięciu nauczycieli w każdym roku¹⁴; z matematyki odpowiednio: trzech, czterech i pięciu¹⁵; z języków obcych nowożytnych: angielski - ośmiu, 13 i 12¹⁶, niemiecki - czterech, pięciu i ośmiu¹⁷.

(akta kontroli str. 2157-2223)

Badanie dokumentacji 22 nauczycieli (10 języka polskiego, ośmiu matematyki, dwóch przedmiotów maturalnych oraz dwóch nowozatrudnionych specjalistów) wykazało, że posiadali oni wymagane kwalifikacje, o których mowa w art. 9 KN oraz § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli¹⁸ oraz rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z 14 września 2023 r. o tej samej nazwie¹⁹.

(akta kontroli str. 3016-3023, 3034-3043)

1.2. W latach szkolnych 2021/2022 - 2023/2024 obowiązkowy tygodniowy wymiar godzin²⁰ określony przez organ prowadzący Zespołu Szkół wynosił dla psychologa, pedagoga i pedagoga specjalnego po 22 godziny dla każdego z nich. W roku szkolnym 2021/2022 w Zespole, według stanu na początek i koniec roku szkolnego, zatrudniano odpowiednio: po jednym psychologu, po dwóch

¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ W przeliczeniu na etaty na początku i końcu roku szkolnego, odpowiednio: 23,89 i 24,13; 26,44 i 26,13 oraz 28,78 i 29,01 etatów. W roku szkolnym 2021/2022 79,24% nauczycieli prowadziło zajęcia z jednego przedmiotu; 13,21% z dwóch, a 7,55% z trzech albo więcej przedmiotów. W roku szkolnym 2022/2023 76,36% nauczycieli prowadziło zajęcia z jednego przedmiotu; 12,73% z dwóch a 10,91% z trzech albo więcej przedmiotów. W roku szkolnym 2023/2024 78,12% nauczycieli prowadziły zajęcia z jednego przedmiotu; 12,50% z dwóch a 9,38% z trzech albo więcej przedmiotów.

¹² W stosunku do roku bazowego 2021/2022.

¹³ W stosunku do roku poprzedniego.

¹⁴ W tym, w roku szkolnym 2022/2023 i w roku szkolnym 2023/2024 po dwóch nowozatrudnionych.

¹⁵ W każdym badanym roku po jednym nowozatrudnionym.

¹⁶ W tym, w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 po jednym nowozatrudnionym jeden nowozatrudniony.

¹⁷ W tym w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 jeden i sześciu nowozatrudnionych.

¹⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1289, ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie kwalifikacji z 2017 r.

¹⁹ Dz. U. poz. 2102, dalej: rozporządzenie w sprawie kwalifikacji z 2023 r.

²⁰ O którym mowa w art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b Karty Nauczyciela nauczycieli-specjalistów, określone przez organ prowadzący Zespołu Szkół w latach 2021/2022 - 2023/2024 w przeliczeniu na godziny (Uchwała Rady Miasta Poznania Nr LXIX/1268/VIII/2022 z 12 lipca 2022 r. zmieniająca jej uchwałę Nr LXIX/717/IV/2005 z 10 maja 2005 r. w sprawie ustalenia zasad rozliczenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, zasad udzielania i rozmiaru zniżek dla nauczycieli, którym powierzono stanowiska kierownicze, oraz tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli szkół niewymienionych w art. 42 ust. 3 KN.

pedagogów; pedagoga specjalnego zatrudniono na 0,07 i 0,15 etatu. W latach szkolnych 2022/2023 - 2023/2024 w Zespole zatrudniano: jednego psychologa we wszystkich latach ww. okresu, dwóch pedagogów w latach szkolnych 2021/2022 – 2022/2023 i trzech pedagogów w roku szkolnym 2023/2024 (wzrost o 50%)²¹. W ww. latach szkolnych pedagoga specjalnego zatrudniono odpowiednio: na 0,07, 0,11 i 0,28 etatu²². W roku szkolnym 2023/2024 w Zespole zatrudniono psychologa w niewystarczającym wymiarze etatu, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 2159-2162, 2316-2317, 2339-2342)

1.3. W Szkole nie funkcjonowała procedura organizacji pomocy pp. Natomiast 25 sierpnia 2022 r.²³ i 24 sierpnia 2023 r.²⁴ przeprowadzono szkolenia dla nauczycieli wychowawców z zakresu udzielania pomocy pp oraz prowadzenia dokumentacji z realizacji tej pomocy.

(akta kontroli str. 2302-2315)

W latach szkolnych 2021/2022 - 2023/2024 w zajęciach wspomagających z matematyki i języka polskiego wzięło udział 129 uczniów, z czego z matematyki 118, z języka polskiego 10, z języka polskiego dla uchodźców jedna osoba.

(akta kontroli str. 2438-2439, 2551-2563, 2570, 2573-2574, 2581-2584)

Według sporządzonego przez Liceum zestawienia, w latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 Szkoła objęła pomocą pp w ramach bieżącej pracy z uczniem odpowiednio: 97, 28, 53 osób, w tym odpowiednio: 19, 13 i dziewięciu uczniów poprzez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów.

(akta kontroli str. 2460-2550)

W okresie tym w Liceum nie stosowano pomocy pp w formach określonych w § 6 ust. 2 pkt 1 – 9 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach²⁵. Dyrektor wyjaśnił, że *nie wystąpiły przesłanki, o których mowa w § 5 ww. rozporządzenia, i tym samym nie wystąpił obowiązek zorganizowania takich zajęć. Możliwości kadrowe Szkoły oraz potrzeby uczniów spowodowały, że zastosowano inne działania pomocowe, tj. bieżącą pracę z uczniami oraz zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów podczas zajęć: wspomagających z matematyki, języka polskiego, języka polskiego dla uchodźców, rozwój kompetencji społeczno-emocjonalnych, doradztwa zawodowego i technik uczenia się.*

(akta kontroli str. 2302-2315, 2999)

W badanym okresie na ww. zajęcia wspomagające składały się: zajęcia wspomagające z matematyki i języka polskiego, wymienione w § 10f ust. 1

²¹ Dla psychologa i pedagoga wykazano liczbę osób w ujęciu dla całego Zespołu Szkół z uwagi na brak możliwości wyodrębnienia części etatu i przyporządkowania go do badanego Liceum. Podobnie wykazano część etatu dla pedagoga specjalnego.

²² Natomiast w Zespole Szkół w latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 było zatrudnionych odpowiednio: 116, 118 i 124 nauczycieli oraz jeden psycholog we wszystkich latach ww. okresu, dwóch pedagogów w roku szkolnym 2021/2022 i trzech pedagogów w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 (wzrost o 50%). W ww. latach szkolnych pedagoga specjalnego zatrudniono odpowiednio: na 0,07; 0,11 i 0,28 etatu.

²³ Protokół z posiedzenia zespołu wychowawczego 25 sierpnia 2022 r.

²⁴ Protokół z posiedzenia zespołu wychowawczego 24 sierpnia 2023 r.

²⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1798, dalej: rozporządzenie w sprawie pomocy pp.

rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 20 marca 2020 r.²⁶; dodatkowe zajęcia pomocowe z matematyki realizowane w ramach obowiązków nauczycieli określonych w § 20 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie pomocy pp. Realizację zajęć dokumentowali na bieżąco prowadzący ww. zajęcia w: planach pracy zajęć, dziennikach zajęć i ocenie postępów oraz wniosków dotyczących dalszej pracy z uczniem. Dokumentację tę sporządzały osoby prowadzące zajęcia. Każda jednostka zajęć była wpisana na bieżąco, zgodnie z datą realizacji. Po zakończeniu zajęć nauczyciel dokonywał oceny postępów. Dyrektor wyjaśnił, że w Szkole funkcjonowała pomoc w ramach bieżącej pracy z uczniem. Polegała ona na: opracowaniu zaleceń dla nauczycieli do pracy z poszczególnymi uczniami w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia; udzielaniu pomocy uczniom przez wychowawców i specjalistów w rozwiązywaniu trudności w procesie kształcenia; wspieraniu kompetencji społeczno-emocjonalnych u uczniów z deficytami w rozwoju społeczno-emocjonalnym; udzielaniu pomocy w opanowaniu zaległości w wiedzy i umiejętnościach opisanych podstawą programową, przez nauczycieli przedmiotów, na których wystąpiły te trudności; doradztwie w sytuacjach kryzysowych i traumatycznych udzielanych przez nauczycieli i specjalistów uczniom wychowującym się w niesprzyjających warunkach życiowych; opracowaniu i stosowaniu procedur postępowania w stosunku do uczniów z chorobami przewlekłymi (epilepsja, napady lęku). Jednocześnie Dyrektor wyjaśnił, że w Zespole Szkół, nie opracowano zasad udzielania uczniom wsparcia w ramach „bieżącej pracy z uczniem”. Praca ta była wykonywana w oparciu o rozporządzenie w sprawie pomocy pp, wytyczne z opinii i orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznych²⁷ oraz metody wynikające z dobrych praktyk nauczycieli i nauczycieli specjalistów. Bieżącą pracę z uczniem realizowano poprzez: indywidualne podejście do uczniów (dostosowano metody i formy pracy do potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizyczne uczniów); wsparcie emocjonalne i motywacyjne; organizację dodatkowych zajęć pomocowych wspierających rozwój umiejętności kluczowych; prowadzenie doradztwa zawodowego i współpracę z rodzicami. Dyrektor dodał, że w Zespole Szkół ucznia obejmowano pomocą z chwilą powstania okoliczności określonych w § 20 ust. 4 rozporządzenia w sprawie pomocy pp., tj. od powzięcia przez nauczycieli, wychowawców grup i specjalistów informacji o potrzebie objęcia ucznia pomocą pp. w trakcie ich bieżącej pracy z uczniem.

(akta kontroli str. 2302-2315)

Badanie dokumentacji 15 uczniów uzyskujących z całego etapu edukacyjnego najniższą średnią ocen w Szkole²⁸ wykazało m.in., że: w grupie tej dwóch uczniów posiadało opinię PPP; natomiast 11 objęto „diagnozą własną szkoły”. Spośród pozostałej dwójki uczniów (z 15), których dokumentację objęto badaniem, jeden - według Szkoły - nie wymagał wsparcia²⁹; również uczeń i jego rodzice nie

²⁶ W sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U poz. 493), w brzmieniu od 29 maja 2021 r., dalej: rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań. Prowadzone w okresie od 1 września 2021 r. do 20 grudnia 2021 r. i finansowane na podstawie ww. rozporządzenia; z matematyki średnio jedna godzina w tygodniu, z j. polskiego jedna godzina w miesiącu.

²⁷ Dalej: PPP. Prowadzone w okresach od września 2022 r. do kwietnia 2023 r. i od września 2023 r. do kwietnia 2024 r. i finansowane na podstawie art. 30 ust.1 pkt 1 Karty Nauczyciela, jedna godzina w tygodniu.

²⁸ Od 2,82 do 3,53.

²⁹ Dokumentacja oznaczona w badaniu symbolem 1.1.

zgłaszali potrzeb w tym zakresie, natomiast kolejny³⁰, wymagający pomocy pp, jak wyjaśniła Pedagog szkolna, *nie był zainteresowany wsparciem ze strony Szkoły*. Zalecenia wynikające z opinii PPP dotyczyły: postępowania na lekcjach matematyki (unikać „wrywania do odpowiedzi”, uprzedzać o pytaniu, dać czas na przygotowanie odpowiedzi, stosowanie jasnych kryteriów oceniania, sprawdziany przygotowywać tak, aby pośród innych znalazły się tam zadania wymagające najprostszych umiejętności ćwiczonych na lekcjach)³¹ oraz: wydłużenia czasu pracy, oceny wieloaspektowej, nieobniżania oceny z powodu niskiego poziomu graficznego pisma, dopuszczenia wykonywania prac w komputerze; w przypadku trudności z odczytaniem prac pisemnych umożliwić odczytanie czy wyjaśnienie³². Opracowane zalecenia dla tych uczniów realizowano w bieżącej pracy z nimi przy udziale nauczycieli, wychowawców i specjalistów. Z ww. grupy dziewięciu uczniów uczestniczyło w grupowych zajęciach wspomagających z matematyki³³; jeden³⁴ był objęty dwoma rodzajami zajęć (zajęcia wspomagających z matematyki, zajęcia z technik uczenia się; jeden³⁵ objęty trzema rodzajami zajęć (zajęcia wspomagających z: matematyki, technik uczenia się i kompetencji społeczno-emocjonalnych. Jednego ucznia³⁶, ze względu na doznaną traumę, objęto pomocą polegającą na opracowaniu procedury postępowania w trakcie ataku paniki i zapoznaniu z nią nauczycieli uczących w klasach, do których uczęszczał uczeń. Dyrektor wyjaśnił, że *w stosunku do tego ucznia nie zastosowano form pomocy pp, wymienionych w rozporządzeniu w sprawie pp*, natomiast podjęte działania mieściły się w kategorii bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów na zasadzie określonej § 6 ust. 2 ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str. 2302-2315, 3010)

Dla innego ucznia³⁷ objętego pomocą ze względu na chorobę przewlekłą także opracowano sposoby postępowania na wypadek wystąpienia objawów choroby i przekazano je nauczycielom do ewentualnego stosowania. Dyrektor wyjaśnił, że *w stosunku do tego ucznia także nie zastosowano form pomocy pp, wymienionych w rozporządzeniu w sprawie pomocy pp. Zastosowaną wobec niego pomoc należy traktować jako działanie epizodyczne mieszczące się w ramach bieżącej pomocy pp, o której mowa w § 6 ww. rozporządzenia.*

(akta kontroli str. 3010-3011)

Spośród pozostałej dwójki uczniów (z 15) objętych badaniem, jeden nie został objęty pomocą³⁸; również uczeń i jego rodzice nie zgłaszali potrzeb w tym zakresie, natomiast kolejny³⁹, wymagający pomocy pp, jak wyjaśniła Pedagog szkolna, *nie był zainteresowany wsparciem ze strony Szkoły*. Dyrektor wyjaśnił, że *uczeń (którego dokumentację na potrzeby kontroli oznaczono symbolem 1.1) nie*

³⁰ Dokumentacja oznaczona w badaniu symbolem 2.4.

³¹ Dokumentacja oznaczonego symbolem 1.6.

³² Dotyczy dokumentacji oznaczonej symbolem 2.5.

³³ Dokumentacja oznaczona w badaniu symbolem: 1.4; 1.5; 2.1; 2.2; 2.6; 2.7; 2.9. (na podstawie diagnozy własnej Szkoły) oraz 1.6; 2.5, na podstawie opinii PP.

³⁴ Dokumentacja oznaczona w badaniu symbolem 1.3., (na podstawie diagnozy własnej Szkoły).

³⁵ Dokumentacja oznaczona w badaniu symbolem 2.8 (na podstawie diagnozy własnej Szkoły).

³⁶ Dokumentacja oznaczona w badaniu symbolem 1.2.

³⁷ Dokumentacja oznaczona w badaniu symbolem 2.3.

³⁸ Dokumentacja oznaczona w badaniu symbolem 1.1.

³⁹ Dokumentacja oznaczona w badaniu symbolem 2.4.

wymagał wsparcia, ponieważ żaden z podmiotów wskazanych w § 5 rozporządzenia w sprawie pomocy pp, nie wystąpił z taką inicjatywą.

(akta kontroli str. 2302-2315, 2999, 3000-3003)

Frekwencja na zajęciach wspomagających w zbadanej grupie uczniów wynosiła od 50% do 75%. Dyrektor wyjaśnił, że *ani on, ani nauczyciele, specjaliści i wychowawcy klas nie posiadali uprawnień do ingerowania w sferę obecności uczniów na zorganizowanych tym uczniom zajęciach, gdyż korzystanie z pomocy było dobrowolne.*

(akta kontroli str. 2564-2566)

Z badanej grupy 15 uczniów do egzaminu maturalnego nie przystąpił jeden uczeń. Egzaminu maturalnego nie zdał jeden (z 14). Trzynastu uczniów zdało egzamin maturalny uzyskując z przedmiotów obowiązkowych: od 30% do 55% z języka polskiego; od 15% do 67% z matematyki i od 50% do 95% z języka angielskiego.

(akta kontroli str. 2301, 2300, 2577-2578, 2609)

Badanie formalnej dokumentacji związanej z prowadzeniem pomocy wobec sześciu uczniów wykazało, że pięciu z nich zostało objętych wsparciem na podstawie diagnozy własnej Szkoły, jeden na podstawie opinii poradni PP. W żadnej ze zbadanych spraw, pomimo opracowania kwestionariuszy wywiadu z nauczycielem, rodzicem i uczniem, arkuszy diagnostycznych i notatek wychowawców, nie udokumentowano formalnego rozpoznania indywidualnych potrzeb tych uczniów, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Badanie dokumentacji związanej z udzielanym wsparciem, wykazało, że spośród sześciu zbadanych spraw, tylko w jednym przypadku Szkoła powiadomiła rodziców ucznia o objęciu go pomocą pp, zachowując formalne wymogi wynikające z rozporządzenia w sprawie pomocy pp. Także w przypadku uczniów uzyskujących z całego etapu edukacyjnego najniższą średnią w Szkole, w ich dokumentacji w zakresie udzielonego wsparcia nie stwierdzono dokumentów potwierdzających zawiadomienie rodziców albo uczniów pełnoletnich o potrzebie objęcia ucznia pomocą pp o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 2347-2536)

Udzielone wsparcie w formie zajęć wspomagających uczniom uzyskującym z całego etapu edukacyjnego najniższą średnią ocen w Szkole, było oceniane pod kątem efektywności dwa razy w roku przez wychowawcę na podstawie wniosków z pracy z uczniami sporządzanych przez nauczycieli matematyki i specjalistów. Oceny te znajdowały się w indywidualnych teczkach uczniów.

Na podstawie badania dokumentacji związanej z realizacją pomocy dla sześciu wybranych uczniów stwierdzono, że realizacja zajęć została właściwie udokumentowana w elektronicznych dziennikach zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem: nazwisk i imion uczniów w porządku alfabetycznym, oraz oddziału, do którego uczęszczają; programu pracy grupy; tygodniowego rozkładu zajęć; daty i czasu trwania oraz tematu przeprowadzonych zajęć; oceny postępów i wniosków dotyczących dalszej pracy z uczniem. W dniu 24 czerwca 2019 r. Dyrektor otrzymał zgodę organu prowadzącego na prowadzenie od 1 września 2019 r. dzienników elektronicznych.

Dyrektor w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego nie kontrolował ani nie obejmował obserwacją (wizytował) prawidłowości prowadzenia zajęć pomocy pp.

Nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia wspomagające i rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, dla uczniów objętych badaniem, posiadali kwalifikacje wymagane ustawą KN i rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.

(akta kontroli str. 2460-2550)

1.4. W obowiązującym statucie Szkoły⁴⁰ zawarto uregulowania w zakresie wskazanym w art. 98 ustawy z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁴¹ oraz załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół⁴², w tym określające: organy Szkoły oraz ich szczegółowe kompetencje; zakres zadań nauczycieli; formy opieki i pomocy uczniom, którym z przyczyn rozwojowych, rodzinnych lub losowych jest potrzebna pomoc i wsparcie; organizację współdziałania z PPP oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

Dyrektor wyjaśnił, że w Zespole Szkół wprowadzono, na każdy rok szkolny, w formie wewnętrznych dokumentów dostępnych dla nauczycieli w bibliotece szkolnej, dodatkowe regulacje odnoszące się do sprawowania nadzoru pedagogicznego na dany rok szkolny: harmonogramy kontroli sprawowanego nadzoru i plany obserwacji zajęć. Dyrektor dodał, że ze względu na specyfikę Zespołu Szkół (sześć szkół, duża liczba uczniów, nauczycieli i kwalifikacji zawodowych, w których kształcą się uczniowie szkół zawodowych) dyrektor Zespołu w prowadzeniu NP wspomagany jest również przez nauczycieli, pełniących nieetatowe stanowiska kierownicze. Zdefiniowane w statucie Zespołu Szkół funkcje przewodniczących zespołów przedmiotowych, jako „nieetatowe stanowiska kierownicze” nie są stanowiskami kierowniczymi w Zespole Szkół, w rozumieniu pojęcia „stanowisk kierowniczych” wskazanego art. 97 Prawa oświatowego, i tym samym nie prowadzą nadzoru pedagogicznego w szkołach Zespołu Szkół, jednakże wykonują działania wspomagające ten nadzór poprzez „wykonywanie zadań koniecznych do prowadzenia nadzoru pedagogicznego Dyrektora Zespołu Szkół”⁴³.

(akta kontroli str. 2630-2705)

1.5. Dyrektor przedstawił Radzie Pedagogicznej plany nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2021/2022 - 2023/2024 w terminie określonym w § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego⁴⁴, tj. odpowiednio: 14 września 2021 r., 15 września 2022 r. i 12 września 2023 r. Rada Pedagogiczna nie zgłaszała uwag do ww. planów.

⁴⁰ W okresie objętym kontrolą obowiązywał statut w brzmieniu nadanym uchwałami Rady Pedagogicznej: nr 1134 z 13 października 2020 r.; nr 1189 z 7 lutego 2022 r.; nr 1205 z 28 kwietnia 2022 r.; nr 1240 z 31 sierpnia 2022 r.; nr 1253 z 17 listopada 2022 r.; nr 1259 z 22 grudnia 2022 r.; nr 1272 z 17 stycznia 2023 r.; nr 1283 z 28 marca 2023 r.; nr 1287 z 25 kwietnia 2023 r.

⁴¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 737, ze zm., dalej: Prawo oświatowe.

⁴² Dz.U. nr 61 poz. 624.

⁴³ § 31 ust. 3 pkt 3 ppkt 5 Statutu Zespołu Szkół.

⁴⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 15, dalej: rozporządzenie w sprawie nadzoru.

(akta kontroli str. 2706-2716)

Plany NP na lata szkolne 2021/2022-2023/2024 zostały sporządzone zgodnie z wymogami określonymi w § 23 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

(akta kontroli str. 2714-2839)

Dyrektor wyjaśnił, że w latach objętych kontrolą w Zespole Szkół tworzących diagnozę pracy szkoły, wynikającą z kompleksowego procesu obejmującego szereg działań wspierających nauczycieli w realizacji ich zadań. Diagnoza ta obejmowała kilka etapów w każdym roku szkolnym, a o jej rezultatach systematycznie informowano nauczycieli. Na proces diagnozy pracy szkoły składały się analizy wyników egzaminów zewnętrznych, które stanowiły jeden z istotnych wskaźników efektywności pracy dydaktycznej. Na podstawie uzyskanych danych identyfikowano zarówno mocne strony, jak i obszary wymagające poprawy. Wyniki te były szczegółowo omawiane podczas rad pedagogicznych, organizowanych corocznie w październiku, na których formułowano wnioski ukierunkowane na intensyfikację działań w obszarach, które wypadły najslabiej, wytyczano kierunki działań dla nauczycieli mające na celu poprawę wyników, które uwzględniały współpracę między nauczycielami w ramach komisji przedmiotowych⁴⁵, poprzez dzielenie się dobrymi praktykami oraz wymianę doświadczeń i wspólne wypracowanie rozwiązań w obszarach wymagających poprawy. Kolejnym etapem w procesie tworzenia diagnozy pracy szkoły były analityczne posiedzenia rad pedagogicznych organizowane dwa razy w ciągu roku szkolnego, podczas których przedstawiano sprawozdania z pełnionego nadzoru pedagogicznego. Dyrektor wyjaśnił, że Prawo oświatowe nie wymaga opracowania diagnozy pracy szkoły. Dokumenty z zakresu nadzoru pedagogicznego opracowywane przez kierownika jednostki systemu oświaty wynikają wprost z ww. rozporządzenia, co potwierdza wykładnia z 28 czerwca 2023 r., na oficjalnej stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej, w zakładce „Dokumentowanie pracy szkoły i placówki” Tabela 4. poz. 27., tym samym jedynym dokumentem wymaganym przez prawo oświatowe, jest plan nadzoru pedagogicznego. Dyrektor wyjaśnił, że Departament Kształcenia Ogólnego Ministerstwa Edukacji Narodowej w skierowanym do dyrektorów szkół i placówek oraz organów prowadzących tychże jednostki systemu oświaty piśmie (z 16 listopada 2021 r., znak DKO-WNP, 4092.108.2021.EL) w sprawie zweryfikowania „nadmiernej praktyki generowania dokumentów” wskazał w pkt. 26. załączonego do niniejszego pisma zestawienia dokumentów niewymaganych prawem „diagnozy dotyczące działalności Szkoły”.

(akta kontroli str. 1887-2150, 2589-2590)

Stosownie do wymogu ujętego w § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru, w planach NP na lata 2021/2022 - 2023/2024 zawarto wnioski z nadzoru pedagogicznego, sformułowane w latach poprzednich.

W planach nadzoru na lata szkolne 2021/2022 – 2023/2024 uwzględniono podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa ustalane przez Ministra Edukacji i Nauki⁴⁶, ujmując wszystkie kierunki ustalone przez MEiN na poszczególne ww. lata. W ramach kierunku „Rozwijanie umiejętności

⁴⁵ Komisje wraz z ich przewodniczącymi były powoływane zarządzeniem Dyrektora Zespołu Szkół na początku każdego roku szkolnego.

⁴⁶ Dalej: MEiN albo Minister.

podstawowych i przekrojowych uczniów” zorganizowano w kwietniu 2022 r. dla 80 osób, w tym 47 nauczycieli Liceum, konferencję teoretyczną i warsztatową "Ja - Kreator" nt. kreatywności na rynku pracy oraz twórczości w języku. Po wykładach zrealizowano warsztaty dla nauczycieli: slam poetycki⁴⁷, techniki kreatywne, sketch notki⁴⁸ oraz twórczość w ruchu, w których nauczyciele nabyli umiejętności doboru metod pracy z uczniem w zakresie rozwijania kompetencji podstawowych i przekrojowych oraz zarządzania procesem samodzielnego uczenia się uczniów. Po tym szkoleniu, w trakcie obserwowanych lekcji, kontrolowano m.in. stosowanie przez nauczycieli aktywnych metod nauczania, realizację indywidualizacji nauczania, rozwijanie kompetencji cyfrowych u uczniów, rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i współpracy, ćwiczenie krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów, wdrażanie uczniów do samooceny oraz łączenia teorii z praktyką. Dyrektor wyjaśnił, że w ramach nowowprowadzonego kolejnego kierunku polityki oświatowej „Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym, w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego”, zrealizowano program wsparcia dla nauczycieli pracujących z uczniami z doświadczeniem migracyjnym, i uczniów, uchodźców z Ukrainy. W ramach tych działań przewidziano powołanie lidera ds. pracy z uczniami z doświadczeniem migracyjnym, odpowiedzialnego za wspieranie zarówno nauczycieli, jak i uczniów. Dodatkowo, każdy uczeń-uchodźca otrzymał ucznia-opiekuna, którego zadaniem było ułatwienie komunikacji z nauczycielami oraz zespołem klasowym.

W celu wsparcia nauki języka polskiego przez uczniów-uchodźców z Ukrainy zainicjowano współpracę między komisją języków obcych a komisją języka polskiego. Ponadto, nauczyciele otrzymali wsparcie zespołu psychologiczno-pedagogicznego, który miał za zadanie pomoc nauczycielom w pracy z uczniami z doświadczeniem traumy. Nauczyciele Zespołu Szkół z własnej inicjatywy podjęli się w okresie ferii szkolnych roku szkolnego 2021/22, nauczania języka polskiego wśród uczniów-uchodźców, z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych opracowanych przez ww. nauczyciela – lidera. Dyrektor wyjaśnił, że *te działania umożliwiły uczniom z Ukrainy dalsze kształcenie w polskiej szkole.*

(akta kontroli str. 2706-2716, 2719-2798, 2917-2920)

We wszystkich planach nadzoru, zgodnie z § 23 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 22 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia w sprawie nadzoru, zaplanowano kontrole przestrzegania przez nauczycieli przepisów dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej.

(akta kontroli str. 2719-2798)

Plany obserwacji przygotowane na każdy rok szkolny badanego okresu były spójne z planami nadzoru pedagogicznego. Zawierały: cele obserwacji (główne i szczegółowe); jej harmonogram, terminy, rodzaje i kryteria; możliwe formy dokumentowania obserwacji; osoby za nią odpowiedzialne; plan działań po obserwacji; jej ewaluację i podsumowanie. Przy żadnym z obszarów zaplanowanych do kontroli, obserwacji i wspomagania nie wskazano kryteriów

⁴⁷ Publiczna rywalizacja poetów-performerów, najczęściej amatorów.

⁴⁸ Sketchnoting (ang. sketch – szkic, noting – notowanie) to sposób na notowanie, zapamiętywanie i prezentowanie najróżniejszych treści w formie wizualnej – z wykorzystaniem rysunków, symboli i innych – dowolnych znaków graficznych.

ani mierników (w tym liczby zaplanowanych działań) umożliwiających ocenę realizacji poszczególnych form nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Dyrektora (o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

W ramach działań wspomagających nauczycieli w latach szkolnych 2021/2022 - 2023/2024, zaplanowano dwukrotnie w każdym roku szkolnym przekazać im wyniki diagnozy pracy Szkoły. Ponadto, na bieżąco, wspólnie z nauczycielami, planowano ścieżki awansu zawodowego i motywowano do doskonalenia zawodowego w formach zewnętrznych, takich jak szkolenia dla egzaminatorów w Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, studia podyplomowe w kierunkach uwzględniających potrzeby szkoły oraz w innych szkoleniach zewnętrznych.

(akta kontroli str. 2864-2888, 2727-2736, 2746-2755, 2761-2766)

Plany nadzoru pedagogicznego na poszczególne lata szkolne obejmowały szkolenia nauczycieli, m.in. w zakresie: udzielania pomocy pp i prowadzenia dokumentacji w tym zakresie; rozpoznawania i udzielania wsparcia uczniom z problemami dot. zdrowia psychicznego; prawidłowego wykorzystywania przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci oraz szkolenia w zakresie procedur postępowania w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu uczniów.

(akta kontroli str. 2726-2727, 2744-2745, 2760-2761, 2788-2789)

1.6. W latach szkolnych 2021/2022 - 2023/2024 Dyrektor dokonał modyfikacji zadań określonych w planie nadzoru pedagogicznego w związku z wprowadzeniem przez Ministra do podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2021/2022, dwóch nowych kierunków⁴⁹. Stosowny aneks do planu nadzoru pedagogicznego, Dyrektor wprowadził 5 kwietnia 2022 r., powiadamiając Radę Pedagogiczną o modyfikacji dokumentu 12 kwietnia 2022 r.

(akta kontroli str. 2737)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W roku szkolnym 2023/2024 w Zespole Szkół nie zapewniono etatu nauczyciela psychologa w wymiarze określonym w art. 42d ust. 11 pkt 2 KN. W dniu rozpoczęcia zajęć dydaktyczno-wychowawczych w ww. roku szkolnym w Zespole uczyło się 1 749 uczniów. Zgodnie z art. 29 ustawy z 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw⁵⁰ i art. 42d ust. 4 KN, wymiar etatu nauczyciela psychologa powinien wynosić 1,175, tj. 25,85 godz. Natomiast zatrudniony w tym czasie w Zespole nauczyciel psycholog wykonywał swoje obowiązki w pełnym wymiarze czasu pracy określonym dla tego stanowiska, tj. przez 22 godziny w tygodniu. Tak więc, do wypełnienia normy wynikającej z ww. przepisów brakowało 3,85 godziny. Dyrektor wyjaśnił m.in., że wynikało to z braku dyspozycyjności zatrudnionego w tamtym czasie psychologa, który z dniem 31 sierpnia 2024 roku rozwiązał stosunek pracy

⁴⁹ Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego; rozwijanie umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”. Pismo nr DKO-WNP.4092.46.2021.DB z 28 marca 2022 r., związku z pismem z 8 lipca 2021 r. Nr DKO-WNP.4092.46.2021 DB.

⁵⁰ Dz. U. poz. 1116, ze zm.

z Zespołem Szkół. Dyrektor przedstawił dowód z umowy o pracę zawartą pomiędzy nowo zatrudnionym nauczycielem psychologiem a Zespołem Szkół oraz arkusz organizacyjny Zespołu Szkół na rok szkolny 2024/2025, z którego wynikało, że od 1 września 2024 r. był zachowany w Zespole minimalny wymiar zatrudnienia nauczyciela, o którym mowa w art. 42d ust. 11. w zw. z ust. 2. i 3. pkt 1 Karty Nauczyciela.

(akta kontroli str. 2564-2565)

2. W Szkole nie dokumentowano rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia, co było zachowaniem nierzetelnym. Dyrektor wyjaśnił, że *przepisy prawa nie wymagają tworzenia takiego dokumentu. Z rozporządzenia w sprawie pomocy pp wynika, że wszyscy nauczyciele prowadzący zajęcia z uczniem wymagającym wsparcia zobowiązani są do rozpoznawania jego potrzeb i do udzielania mu pomocy pp w trakcie bieżącej pracy z uczniem lub zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów. Przepisy te jednak, są dalece odformalizowane i nie wskazują konieczności sporządzania formalnego rozpoznania indywidualnych potrzeb ucznia oraz rozpoznania jego indywidualnych możliwości psychofizycznych. Wychowawca i specjalista, szczególnie w bieżącej pracy ucznia ma rozpoznać potrzeby co dokonuje, między innymi, na podstawie kwestionariuszy, wywiadów odpowiednio z nauczycielami, rodzicami i uczniem, arkuszy diagnostycznych i kiedy rozpozna potrzeby ma niezwłocznie udzielić uczniowi pomocy pp, bądź poinformować o konieczności udzielenia takiej pomocy innych nauczyciel lub specjalistów oraz koordynować tę pomoc.* Dyrektor wyjaśnił, że *w jego ocenie użyte przez prawodawcę pojęcie rozpoznawanie potrzeb jest nakazaniem dokonanych czynności, nie nakazuje natomiast redagowania formalnego rozpoznania indywidualnych potrzeb tych uczniów.*

Badanie dokumentacji uczniów wykazało, że w przypadku sześciu osób podejmowano działania diagnostyczne, tworząc kwestionariusze wywiadu z nauczycielem, rodzicem i uczniem, arkusze diagnostyczne czy notatki wychowawców, jednakże nigdzie nie sformułowano wprost potrzeby udzielania im wsparcia, jako konsekwencji i rezultatu ww. czynności diagnostycznych. Tylko rozpoznane i zdefiniowane formalnie potrzeby ucznia mogą stanowić podstawę do rzetelnego i adekwatnego wyznaczenia czynności i działań pomocowych, które w przyszłości powinny te indywidualne potrzeby zaspokoić. Zdefiniowane potrzeby, rodzą obowiązek Szkoły objęcia ucznia pomocą pp, o której należy poinformować rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia. W ujęciu formalnym jest to także okres, od którego uważa się ucznia za objętego pomocą pp.

(akta kontroli str. 2600-2601)

3. W szkole nie dokumentowano faktu poinformowania rodziców ucznia lub pełnoletnich uczniów (w pięciu z sześciu objętych badaniem sprawach) o potrzebie objęcia ich pomocą pp, co było zachowaniem nierzetelnym. Dyrektor wyjaśnił, że *forma tego poinformowania nie jest określona przez prawodawcę a wymóg pisemnego poinformowania rodziców ucznia lub pełnoletniego ucznia występuje wyłącznie w przypadku przydzielenia przez dyrektora szkoły form wymienionych w § 6 pkt 1.7 w zw. § 23 ust. 2 rozporządzenia, a takie formy w Liceum, w badanym okresie nie występowały.*

Przepis § 23 ust.1 rozporządzenia stanowi, że o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną informuje się rodziców ucznia albo

pełnoletniego ucznia (ust. 1), a rzetelność postępowania wymaga potwierdzenia wywiązania się z obowiązku.

(akta kontroli str. 2605-2606)

4. W planach nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2021/2022 - 2023/2024 nie przyjęto kryteriów (mierników) umożliwiających ocenę zaplanowanych działań wspomagających, w tym obejmujących problematykę zachodzących w szkole procesów edukacyjnych oraz efektów prowadzonej działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, co było działaniem nierzetelnym.

Dyrektor wyjaśnił, że *Prawo oświatowe nie wymaga stosowania wskaźników i mierników, dla dokonania oceny zaplanowanych działań wspomagających, w tym obejmujących problematykę zachodzących w szkole procesów edukacyjnych oraz efektów prowadzonej działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. Do oceny poszczególnych obszarów sprawowanego nadzoru opracowano arkusze kontroli dedykowane konkretnym tematom. Dzięki temu osoba odpowiedzialna za kontrolę miała możliwość dokonania oceny stopnia realizacji danego obszaru.* Dyrektor dodał, że *w kontekście obserwacji lekcji w Zespole Szkół od lat funkcjonuje, oprócz notatek sporządzanych z obserwowanych zajęć, arkusz obserwacji lekcji, dzięki któremu osoba odpowiedzialna za przeprowadzenie obserwacji ma możliwość dokonania adekwatnej oceny lekcji. Arkusz obserwacji lekcji jest wydawany nauczycielom do wypełniania w trakcie ustalania terminu przeprowadzenia obserwacji.* Dyrektor Zespołu wyjaśnił ponadto, że *narzędziem umożliwiającym ocenę zaplanowanych działań obejmujących problematykę zachodzących w szkole procesów edukacyjnych oraz efektów prowadzonej działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej są wzory arkuszy kontroli.*

Wskaźniki służą ilościowej i jakościowej ocenie podejmowanych działań i ich rezultatów. Określenie wskaźników (mierników) i zasad ich monitorowania jest niezbędne dla jednoznacznej weryfikacji i rozliczania zadań ujętych w planach nadzoru pedagogicznego. Wskaźniki powinny zatem umożliwiać mierzenie postępu względem określonych celów lub innych wyznaczników. Wybór wskaźników powinien być powiązany z typem realizowanego przedsięwzięcia i planowanymi działaniami.

(akta kontroli str. 2924-2925)

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor realizował zadania związane z organizacją nadzoru pedagogicznego. Sposób realizacji przez Szkołę działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, w kontekście sprawowanego nadzoru pedagogicznego, został określony w statucie. W Liceum zapewniono obsadę kadry pedagogicznej, posiadającą odpowiednie przygotowanie i kwalifikacje, która podejmowała działania w celu zapewnienia uczniom adekwatnej pomocy i wsparcia. Plany nadzoru pedagogicznego i wnioski z tego nadzoru Dyrektor przedstawiał Radzie Pedagogicznej w wymaganych terminach, a o zmianach w planach informował niezwłocznie właściwe organy Szkoły. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: niezapewnienia w roku szkolnym 2023/2024 w Zespole Szkół etatu nauczyciela psychologa w wymiarze określonym w art. 42d ust. 11 pkt 2 KN, tj. niższym od wymaganego o 3,85 godziny; niedokumentowania rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz faktu powiadomienia rodziców ucznia lub pełnoletniego ucznia o potrzebie objęcia go pomocą psychologiczno-

pedagogiczną; nieokreślenia kryteriów i mierników umożliwiających ocenę zaplanowanych działań wspomagających w planach nadzoru pedagogicznego.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego

2.1. W okresie objętym kontrolą do Dyrektora nie skierowano skarg lub wniosków dotyczących jakości nauczania w Liceum (w tym kwestii kwalifikacji kadry pedagogicznej i specjalistów, prawidłowości rozpoznania i zaspokajania indywidualnych możliwości i potrzeb uczniów) oraz efektów kształcenia (w tym wyników sprawdzianów i egzaminów maturalnych).

(dowód: akta kontroli str. 5)

2.2. W okresie objętym kontrolą w Zespole przeprowadzono 10 kontroli zewnętrznych. Trzy z nich przeprowadził Wielkopolski Kurator Oświaty, z czego jedną w Liceum w zakresie „zgodności z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów szkolnych”⁵¹. Według ustaleń ww. kontroli, w Szkole w roku szkolnym 2023/2024, pomimo działań podejmowanych przez Dyrektora, zatrudniono psychologa w zbyt małym wymiarze etatu (1,1363 etatu), a Dyrektorowi zalecono zatrudnienie nauczycieli psychologów w wymiarze określonym w art. 42d ust. 11 pkt 2 KN. Dyrektor terminowo zrealizował zalecenia Kuratora, a o otrzymanym zaleceniu oraz sposobie jego realizacji powiadomił, w terminie wskazanym w art. 55 ust. 6 Prawa oświatowego, organ prowadzący szkołę.

(dowód: akta kontroli str. 6-15)

Organ prowadzący szkołę, w okresie objętym kontrolą, nie przeprowadził kontroli w Liceum.

(dowód: akta kontroli str. 6)

W okresie objętym kontrolą Dyrektor nie otrzymał polecenia opracowania i nie realizował programu poprawy efektywności kształcenia, o którym mowa w art. 56 ust. 2 Prawa oświatowego.

(dowód: akta kontroli str. 272)

2.3. Dyrektor w poszczególnych latach szkolnych realizował założenia planu nadzoru pedagogicznego. Według sprawozdań z nadzoru, w każdym z lat szkolnych Dyrektor lub Wicedyrektorzy przeprowadzili kontrole przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły. Tematykę kontroli, jak w planach nadzoru, podzielono na obszary: prowadzenie zajęć; jakość pełnienia dyżurów; podejmowanie działań wychowawczych; systematyczność i rzetelność oceniania; realizacja innych obowiązków wynikających z przepisów prawa; realizacja pozostałych zadań wynikających z procesu wychowania i kształcenia w szkole; pozostałe działania z zakresu przebiegu procesów kształcenia, wychowania i opieki; uzyskanie planowanych efektów kształcenia i wychowania. Sprawozdania z nadzoru pedagogicznego sporządzono co do zasady dla Zespołu⁵², bez podziału na poszczególne szkoły

⁵¹ Kontrolę przeprowadzono 5 czerwca 2024 r.

⁵² Np. w sprawozdaniu z nadzoru pedagogicznego za rok szkolny 2021/2022 w odniesieniu do Liceum wyodrębniono zagadnienia takie jak: preorientacja zawodowa, wyposażenie pracowni kosmetycznej.

i wskazania skali wykonania poszczególnych zadań (czynności), o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(dowód akta kontroli str. 16-21, 101-124, 238-267)

W Liceum, w myśl § 22 ust. 3 rozporządzenia w sprawie nadzoru, Dyrektor lub Wicedyrektorzy obserwowali zajęcia prowadzone przez nauczycieli i analizowali dokumentację przebiegu nauczania. I tak:

1) W latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 w Liceum przeprowadzono obserwacje 42⁵³ lekcji - 13 w roku szkolnym 2021/2022⁵⁴, 14 w roku szkolnym 2022/2023⁵⁵, 15 w roku szkolnym 2023/2024⁵⁶.

Przeprowadzenie obserwacji dokumentowano w postaci notatek lub arkusza obserwacji lekcji. W każdym przypadku odnotowano spostrzeżenia obserwującego i wyniki obserwacji odnosząc się do realizacji celu lekcji, zastosowanych metod i formy nauczania oraz środków dydaktycznych, organizacji lekcji, zachowania uczniów i ich aktywności, kontroli i oceny osiągnięć uczniów, efektów przeprowadzonej lekcji i postępowania nauczyciela. W dokumentacji wskazywano zalecenia dla nauczyciela lub odnotowano, że zaleceń (uwag) nie formułuje się. Zalecenia dotyczyły m.in.: zaktywizowania uczniów podczas zajęć, stosowania zadań w kontekście ćwiczeń maturalnych, bieżącego oceniania i stosowania na lekcji oceniania wspierającego ucznia. Dokumentacja z obserwacji każdorazowo była podpisana przez prowadzącego obserwację i nauczyciela prowadzącego lekcję.

(dowód: akta kontroli str. 22-100)

2) W roku szkolnym 2022/2023 w Zespole przeprowadzono kontrolę prawidłowości uwzględniania zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych w procesie kształcenia⁵⁷. Kontrolą objęto lekcje wychowania fizycznego, przeprowadzono ją w oparciu o arkusze i notatki z obserwacji lekcji z tego przedmiotu. W wyniku analizy spostrzeżeń z obserwacji i działań podjętych przez komisję przedmiotową oraz rozmowy z jej przewodniczącym nie stwierdzono stanów wymagających sformułowania uwag lub zaleceń. W dokumentacji nie wskazano, jakich oddziałów (uczniów), których nauczycieli i szkoły oraz jakiego okresu dotyczyła kontrola (o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). Arkusz z kontroli podpisali kontrolujący i kontrolowany.

(dowód: akta kontroli str. 126-127)

Dyrektor wyjaśnił, że w roku szkolnym 2021/2022 kontroli w zakresie jw. nie przeprowadzono ze względu na epidemię COVID-19 i wynikające z tego zmiany w organizacji lekcji wychowania fizycznego; w roku szkolnym 2023/2024 kontroli nie przeprowadzono ze względu na ustalenia kontroli z roku 2022/2023, które nie wykazały nieprawidłowości w ww. zakresie (o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). Dyrektor dodał, że *obszar ten pozostawał przedmiotem szczególnej uwagi w ramach obserwacji zajęć, w ramach których jednym z głównych*

⁵³ W Zespole nie prowadzono ewidencji zrealizowanych zadań z zakresu nadzoru pedagogicznego; dane liczbowe ustalono na podstawie dokumentacji przedłożonej w toku niniejszej kontroli NIK.

⁵⁴ Lekcje: matematyki, języka polskiego, wychowania do życia w rodzinie oraz historii.

⁵⁵ Lekcje: języka polskiego, języka niemieckiego, matematyki, wychowania do życia w rodzinie, wychowania fizycznego.

⁵⁶ Lekcje: języka polskiego, języka angielskiego, języka niemieckiego, chemii, matematyki, zajęcia z wychowawcą.

⁵⁷ W ramach obszaru: podejmowanie działań z zakresu przebiegu procesów kształcenia.

celów było sprawdzanie i ocena prawidłowości uwzględniania potrzeb edukacyjnych i rozwojowych uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 1842-1843)

3) W latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 w Liceum przeprowadzono 23 kontrole zgodności tematyki zajęć z podstawą programową⁵⁸. Dokumentowano je w arkuszach kontroli nadzoru pedagogicznego, ze wskazaniem m.in. daty przeprowadzenia, okresu i tematyki zajęć objętych kontrolą, wyniku kontroli oraz ewentualnych uwag. Kontrolą objęto tematykę zajęć z: edukacji dla bezpieczeństwa, języków - angielskiego, polskiego i niemieckiego, a także matematyki, wychowania fizycznego, wychowania do życia w rodzinie oraz przedmiotów zawodowych. Analizą objęto wpisy w dziennikach klasowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano zaleceń. Dokumentacja z kontroli każdorazowo była podpisana przez kontrolującego i kontrolowanego.

(dowód: akta kontroli str. 128-153)

4) W latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 w Zespole przeprowadzono 247 kontroli zbiorczych arkuszy ocen lub arkuszy ocen uczniów, z czego 61 w Liceum – odpowiednio: 18, 20 i 23 w ww. latach szkolnych. Wicedyrektorzy sprawdzili m.in. prawidłowość: wpisów przedmiotów (zgodność z planem nauczania), wpisów ocen (kompletność i poprawność), wypełniania arkuszy po posiedzeniu Rady Pedagogicznej zatwierdzającej wyniki klasyfikacji, uzupełnienia arkuszy po egzaminach poprawkowych. Przeprowadzenie kontroli dokumentowano w arkuszu kontroli, ze wskazaniem daty przeprowadzenia i przedmiotu kontroli. Kontrolą objęto arkusze wybranych oddziałów i ich uczniów. Nie stwierdzono błędów (nieprawidłowości) i nie sformułowano uwag lub zaleceń. Dokumentacja z kontroli każdorazowo była podpisana przez kontrolującego i kontrolowanego.

(dowód: akta kontroli str. 154-164)

5) W latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 w Liceum przeprowadzono łącznie 14⁵⁹ kontroli w zakresie systematyczności i rzetelności oceniania uczniów. Stwierdzone błędy polegały przede wszystkim na wystawianiu „łamanych ocen przewidywanych” (np. 1/2, 3/4, 5/6). W każdym takim przypadku wskazano na czym polegał błąd, ocen z jakiego przedmiotu dotyczył oraz w którym oddziale wystąpił. W arkuszach kontroli odnotowano, że o stwierdzonych błędach poinformowano nauczyciela. Dokumentacja z kontroli każdorazowo była podpisana przez kontrolującego i kontrolowanego.

(dowód: akta kontroli str. 165-204)

6) W okresie objętym kontrolą w Liceum przeprowadzono łącznie 17⁶⁰ kontroli w zakresie systematyczności oceniania uczniów z różnych obszarów aktywności. Kontrole zrealizowano na podstawie zapisów w dziennikach zajęć, a objęto nimi oceny z przedmiotów: wychowanie fizyczne, języki - polski, angielski i niemiecki, matematyka, fizyka, historia, historia i społeczeństwo. Stwierdzone błędy

⁵⁸ Tj. dziewięć w roku szkolnym 2021/2022, osiem w roku szkolnym 2022/2023, sześć w roku szkolnym 2023/2024.

⁵⁹ Tj. cztery w roku szkolnym 2021/2022, pięć w 2022/2023 oraz pięć w 2023/2024.

⁶⁰ Tj. 11 w roku szkolnym 2021/2022, dwie w 2022/2023 oraz cztery w 2023/2024.

polegały m.in. na: braku opisu do jakiej aktywności odnosi się wystawiona ocena lub jej nieprecyzyjnym opisywaniu, w związku z czym sformułowano stosowne zalecenia. Dokumentacja z kontroli każdorazowo była podpisana przez kontrolującego i kontrolowanego.

(dowód: akta kontroli str. 205-224)

7) W Liceum w roku szkolnym 2021/2022 przeprowadzono dwie kontrole w zakresie rozpoznawania potrzeb indywidualnych i klasowych wychowanków. Kontrole zrealizowano w oparciu o dzienniki lekcyjne oraz dokumentację zespołu psychologiczno-pedagogicznego. W arkuszu kontroli odniesiono się do poszczególnych uczniów, wydanych dla nich opinii poradni psychologiczno-pedagogicznych, ich indywidualnych potrzeb oraz podjętych wobec nich aktywności. Sprawdzono zgodność zapisów w dzienniku lekcyjnym z dokumentacją ww. zespołu. Odniesiono się do zastosowanych metod rozpoznania potrzeb całego zespołu klasowego oraz działań podjętych w związku ze zidentyfikowaną „sytuacją konfliktu klasowego”. Kontrole przeprowadzono w dwóch oddziałach, w których było odpowiednio czworo i sześcioro uczniów posiadających opinię wydaną przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną. W żadnym przypadku nie stwierdzono błędów.

(dowód: akta kontroli str. 225-229)

Dyrektor wyjaśnił, że w roku szkolnym 2021/2022 nie przeprowadzono więcej (niż ww. dwie) kontrole ze względu na ograniczenia wynikające z sytuacji epidemiologicznej związanej z COVID-19. Z kolei w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 kontroli w ww. zakresie nie przeprowadzono z powodu nieuwzględnienia ich w planie nadzoru, co wynikało z potrzeby skontrolowania innych obszarów (o czym więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). Dyrektor dodał, że prowadzono natomiast kontrole rozpoznawania potrzeb indywidualnych uczniów, w tym uczniów Liceum. Odbywało się to poprzez kontrolę dokumentacji prowadzonej przez wychowawców, w tym w szczególności wskazanej w § 19 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji⁶¹. W tym zakresie prowadzono także kontrolę dokumentacji uczennicy objętej indywidualnym programem edukacyjno-terapeutycznym prowadzoną przez pedagoga specjalnego. Dyrektor wyjaśnił ponadto, że analiza udzielanej pomocy pp jest przedmiotem prac Zespołu Wychowawczego, który monitoruje i określa stopień realizacji rocznych planów Zespołu, a ww. zespołowi przewodniczy wicedyrektor ds. opiekuńczo-wychowawczych.

(dowód: akta kontroli str. 1844)

8) W Liceum w roku szkolnym 2021/2022 przeprowadzono jedną kontrolę dotyczącą podejmowania działań wychowawczych na rzecz kształtowania umiejętności zarządzania swoją edukacją i uczenia się. W wyniku kontroli nie stwierdzono błędów i nie sformułowano uwag lub zaleceń. Dokumentację z kontroli podpisali kontrolujący i kontrolowany.

(dowód: akta kontroli str. 230-231)

⁶¹ Rozporządzenie z 25 sierpnia 2017 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 50).

Dyrektor wyjaśnił, że kontrole w zakresie jw. były realizowane w sposób spójny dla wszystkich uczniów ze szkół młodzieżowych wchodzących w skład Zespołu, dlatego kontrola obejmowała klasy reprezentatywne dla całego Zespołu, a nie dla konkretnej Szkoły (o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). Dyrektor dodał, że przeprowadzenie kontroli w siedmiu oddziałach (jednym oddziale Liceum i sześciu oddziałach Technikum) pozwoliło na wyciągnięcie wniosków dotyczących zakresu podejmowania działań wychowawczych na rzecz kształtowania umiejętności zarządzania swoją edukacją i uczenia się w całym Zespole Szkół. W pozostałych latach objętych kontrolą nie prowadzono kontroli w powyższym zakresie w związku z tym, że (kontrola) przeprowadzona w roku 2021/2022 wykazała podejmowanie działań wychowawczych na rzecz kształcenia umiejętności zarządzania swoją edukacją i uczenia się.

(dowód: akta kontroli str. 1844-1845)

9) W Zespole przeprowadzono jedną kontrolę (w roku szkolnym 2021/2022) dokumentacji specjalistów z zakresu udzielania pomocy pp, w ramach której sprawdzono, czy zgromadzona dokumentacja wskazywała na m.in.: prowadzenie badań i działań diagnostycznych, udzielanie uczniom lub wychowankom, rodzicom i nauczycielom pomocy pp, prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów uczniów, poprawność opinii wystawianych na potrzeby zewnętrznych podmiotów (np. sądy, miejskie ośrodki pomocy rodzinie etc.). Ponadto sprawdzono czy w dziennikach zajęć specjalistycznych były programy pracy z uczniem, wpisano tematy zajęć i odnotowano obecność uczniów oraz czyteczki indywidualnego wsparcia uczniów zawierają diagnozy, informacje o współpracy z nauczycielami, rodzicami, instytucjami oraz czy ujęto w nich wnioski do dalszej pracy. Według ustaleń kontroli występowały kilkudniowe opóźnienia w prowadzeniu dziennika czynności, w związku z czym sformułowano stosowne zalecenie. W pozostałym zakresie nie stwierdzono błędów i nie sformułowano uwag lub zaleceń. Na arkuszu odnotowano datę przeprowadzenia kontroli, nie wskazano natomiast dokumentację ilu uczniów i jakich szkół lub oddziałów objęto kontrolą (co omówiono w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). Dokumentację z kontroli podpisali kontrolujący i kontrolowany.

(dowód: akta kontroli str. 232-234)

Odnosnie do udokumentowania ustaleń ww. kontroli w sposób uniemożliwiający ustalenie jej faktycznego zakresu przedmiotowego, tj. którego specjalisty i ucznia dotyczyła oraz okresu objętego kontrolą, Dyrektor wyjaśnił, że kontrolę przeprowadził wicedyrektor ds. wychowawczo-opiekuńczych w obecności przewodniczącej zespołu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która udostępniła dokumentację świadczącą o udzielonej pomocy. W kwestii nieprowadzenia kontroli w ww. zakresie w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 Dyrektor wyjaśnił, że dokonano jej poprzez kontrolę indywidualnych teczek uczniów (...) prowadzonych przez wychowawców oraz indywidualnych teczek prowadzonych przez specjalistów, które zawierają także (...) wytworzone przez specjalistów dokumenty potwierdzające badania i inne czynności uzupełniające prowadzone z uczniem. Dyrektor wyjaśnił ponadto, że kontroli tych nie dokumentowano (o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(dowód: akta kontroli str. 1845-1846)

10) W latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 w Zespole przeprowadzono łącznie 50⁶² kontroli pełnienia dyżurów śródlekcyjnych, które wykazały, że większość nauczycieli aktywnie pełniła swoje obowiązki w tym zakresie. W wykazie przeprowadzonych kontroli odnotowano m.in. kiedy, w jakich godzinach i w jakim miejscu przeprowadzono kontrole oraz jakie były ich ustalenia.

(dowód: akta kontroli str. 235-237)

11) W okresie objętym kontrolą, zgodnie z założeniami planu nadzoru pedagogicznego na poszczególne lata szkolne, analizowano wyniki egzaminów maturalnych i egzaminów próbnych – uzyskiwanie planowanych efektów kształcenia i wychowania. Wyniki analiz i sformułowane w związku z nimi wnioski przedstawiono w dalszej treści niniejszego wystąpienia pokontrolnego (pkt 2.5.).

(dowód: akta kontroli str. 296-378, 408-430, 442-461, 470-477, 497-517, 543-569, 592-618, 636-653, 672-687, 694-713, 724-741, 752-767, 774-788)

W myśl założeń planu nadzoru na poszczególne lata szkolne w Zespole podjęto działania z zakresu wspomaganiania nauczycieli w realizacji ich zadań. Nauczyciele uczestniczyli w szkoleniach wewnętrznych⁶³ i zewnętrznych. W sprawozdaniach z nadzoru nie wskazano konkretnych nauczycieli (oraz ich liczby) uczestniczących w poszczególnych szkoleniach.

Nauczyciele Liceum uczestniczyli w szkoleniach m.in. z zakresu: prowadzenia zajęć integracyjnych w klasach pierwszych, przepisów i regulacji wewnątrzszkolnych, zdrowia psychicznego młodzieży, udzielania pomocy pp oraz prowadzenia dokumentacji z jej realizacji, kreatywności w pracy nauczyciela, doboru metod pracy z uczniem w zakresie rozwijania kompetencji podstawowych i przekrojowych, a także zarządzania procesem samodzielnego uczenia się uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 242-267, 789-838)

Zgodnie z założeniami planów nadzoru pedagogicznego Dyrektor w każdym z objętych kontrolą lat szkolnych informował nauczycieli o wynikach diagnozy pracy szkoły (przeprowadzonej w ramach obszaru dotyczącego przebiegu procesów kształcenia). Odbywało się to trzykrotnie w roku szkolnym, a nie jak założono w planach nadzoru dwa razy. Wyniki diagnozy były omawiane na organizowanych corocznie w październiku radach pedagogicznych oraz podczas tzw. analitycznych rad pedagogicznych organizowanych dwa razy w roku. Dyrektor wyjaśnił, że taka częstotliwość diagnozowania prac była *logicznie uzasadniona w kontekście planowania i organizacji pracy dydaktyczno-wychowawczej i choć obciążająca dla kierujących Zespołem, była konieczna do prowadzenia systematycznego i rzetelnego udzielania informacji zwrotnej nauczycielom o podejmowanych działaniach.*

(dowód: akta kontroli str. 1887-2150)

W sprawozdaniach z nadzoru pedagogicznego wskazano pozostałe działania podjęte w ramach nadzoru, w tym dodatkowe zajęcia pozalekcyjne, zrealizowane inwestycje i inne aktywności. I tak m.in.: chętni uczniowie uczestniczyli w zajęciach z zakresu zdrowia psychicznego, technik uczenia się,

⁶² Odpowiednio: 12, 18 i 20 kontroli.

⁶³ Prowadzonych np. przez dyrektora, wicedyrektorów, szkolnego pedagoga lub informatyka.

motywacji, relacji z rówieśnikami; młodzież uczestniczyła w miejskim programie profilaktyki uzależnień; wspólnie z Radą Rodziców, przy udziale samorządów klasowych i samorządu szkolnego opracowano szkolny program wychowawczo-profilaktyczny; zorganizowano spotkania Dyrektora z samorządem szkolnym, ze społecznością samorządów klasowych i prezydium samorządu szkolnego; doposażono licealną pracownię kosmetyczną; w budynku Zespołu zamontowano kamery monitorujące bezpieczeństwo; część uczniów uczestniczyła w wymianie międzynarodowej; nawiązano współpracę z jednym z poznańskich stowarzyszeń, od którego Szkoła otrzymała tablicę interaktywną wraz z rzutnikiem, a nauczyciele matematyki i informatyki wzięli udział w szkoleniu na temat wsparcia kształcenia uczniów z Ukrainy z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych.

(dowód: akta kontroli str. 241, 246-247, 250-251, 257-259, 262-263, 266-267)

2.4. Dyrektor Zespołu, m.in. w związku z wynikami egzaminów maturalnych z lat 2022-2024, z własnej inicjatywy nie podejmował działań doraźnych. Dyrektor wyjaśnił, że *wszystkie działania zmierzające do osiągnięcia planowanych efektów każdego roku ujmowano w planach nadzoru pedagogicznego, planach dydaktycznych oraz planach komisji przedmiotowych, a następnie konsekwentnie je realizowano.*

(dowód: akta kontroli str. 271-272)

W odpowiedzi na problemy zdiagnozowane w Liceum Dyrektor m.in. zlecił przeprowadzenie diagnozy podstawowych umiejętności matematycznych uczniów, obserwację lekcji matematyki przez wicedyrektora ds. kształcenia oraz przeprowadzenie anonimowego badania ankietowego na temat atmosfery panującej na lekcji. Działania te były odpowiedzią na informacje przekazane przez wychowawcę i rodziców uczniów. Ich wyniki omówiono z rodzicami, wypracowano zasady współpracy z nauczycielami i ustalono sposoby egzekwowania wiedzy.

(dowód: akta kontroli str. 272)

2.5. W Zespole, w odniesieniu do każdego z lat 2022-2024, analizowano poziom zdawalności i wyniki egzaminów maturalnych absolwentów Liceum, w tym poziom zdawalności egzaminu maturalnego poszczególnych oddziałów i absolwentów oraz poziom zdawalności według poszczególnych nauczycieli przedmiotu. Analiza wyników egzaminów maturalnych była m.in. przedmiotem prac komisji przedmiotowych powołanych w Zespole w myśl § 72 ust. 1 Statutu Zespołu. Wyniki analiz prezentowano na posiedzeniach Rady Pedagogicznej.

(dowód: akta kontroli str. 296-378, 408-430, 442-461, 470-477, 497-517, 543-569, 592-618, 636-653, 672-687, 694-713, 724-741, 752-767, 774-788)

Poziom zdawalności egzaminu maturalnego przez absolwentów Liceum, po uwzględnieniu wyników egzaminu poprawkowego, to 65% w 2022 r., 81% w 2023 r. i 96% w 2024 r. W 2022 r. do egzaminu przystąpiło 48 uczniów (troje nie przystąpiło z powodu nieuzyskania promocji), w 2023 r. - 43 uczniów (nie przystąpił jeden z powodu nieuzyskania promocji z siedmiu przedmiotów), a w 2024 r. - 52 uczniów (nie przystąpiły dwie osoby, które nie uzyskały promocji z matematyki).

(dowód: akta kontroli str. 270, 315-316, 338, 361)

W ramach analizy wyników egzaminów maturalnych m.in.: omówiono arkusze egzaminacyjne, poziom wykonania poszczególnych zadań, kompetencje uczniów, wskazano najczęściej popełniane błędy i problemy przy rozwiązywaniu zadań egzaminacyjnych. Sformułowano też zalecenia do dalszej pracy z uczniami.

(dowód: akta kontroli str. 300-314, 319-337, 341-360, 364-378)

W Zespole nie analizowano osiąganego przez Liceum wskaźnika edukacji wartości dodanej (EWD)⁶⁴ z języka polskiego i matematyki. Dyrektor wyjaśnił to *brakiem obowiązku w tym zakresie oraz opinią, że metoda ta opiera się głównie na wynikach egzaminacyjnych, pomijając inne kluczowe aspekty edukacji, takie jak rozwój emocjonalny uczniów, ich kompetencje społeczne czy umiejętności krytycznego myślenia, które są dla nas również istotne w pracy dydaktyczno-wychowawczej. (...) Wyniki uczniów mogą być silnie zależne od czynników, na które szkoła nie ma wpływu, takich jak sytuacja rodzinna czy stan zdrowia. EWD uwzględnia wyłącznie postęp w oparciu o wyniki egzaminów, co może nie odzwierciedlać w pełni rzeczywistego wkładu szkoły w rozwój uczniów. W Zespole wyniki egzaminów zewnętrznych są analizowane na poziomie komisji przedmiotowych, gdzie ustalany jest sposób wdrażania wniosków. W szczególności zwraca się uwagę na zagadnienia i umiejętności, które wypadły najłabiej na maturze, wymienia się doświadczenia oraz ustala jednolitość działań nauczycieli. Dodatkowo wybierane są odpowiednie podręczniki i materiały ćwiczeniowe, a także opracowywane są materiały do powtórek, które mają wspierać uczniów w przygotowaniach.*

(dowód: akta kontroli str. 270-271)

Sporządzenie oceny stopnia realizacji programów nauczania oraz uzyskiwanych efektów było jednym z zadań, jakie miały realizować komisje przedmiotowe. Komisje matematyki oraz języków - polskiego, angielskiego i niemieckiego, w myśl § 72 ust. 2 Statutu, na każde z lat szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 opracowały plan pracy. Plany te sporządzono w podziale na obszary: efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej; procesy zachodzące w Szkole; funkcjonowanie Szkoły w środowisku lokalnym.

(dowód: akta kontroli str. 478-496, 518-542, 570-591, 619-635, 654-671, 688-693, 714-723, 742-751, 768-773)

Wyniki przeprowadzonych analiz komisje przedmiotowe ujmowały w sprawozdaniach z realizacji planu i prezentowały (po zakończeniu I semestru lat szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 i na ich koniec), wraz z wnioskami z analiz, na posiedzeniach Rady Pedagogicznej. W sprawozdaniach omówiono podjęte działania, w tym m.in. działania diagnostyczne (np. ocena umiejętności i kompetencji uczniów I klas, sprawdziany diagnozujące poziom opanowania materiału, próbne egzaminy maturalne) i przygotowujące uczniów do egzaminów maturalnych. Przenalizowano (ilościowo i jakościowo) wyniki nauczania oraz wyniki egzaminów zewnętrznych i próbnych (z uwzględnieniem

⁶⁴ Wkład szkoły w końcowe wyniki sprawdzianów i egzaminów – termin ten oznacza zarówno metodę, jak i wskaźnik liczbowy wyliczony tą metodą. Metody EWD to metody statystyczne pozwalające na podstawie zasobów na wejściu (np. wynik na egzaminie poprzedniego etapu kształcenia) oraz wyjściu (np. wynik na końcu etapu edukacji) oszacować efektywność dydaktyczną, czyli wkład danej szkoły w końcowy poziom wiedzy uczniów na danym etapie kształcenia. EWD jest miarą efektywności dydaktycznej w szkole.

podziału na poszczególne oddziały). Omówiono działania podejmowane przez nauczycieli, odniesiono się do realizacji podstawy programowej, oferty edukacyjnej i organizacji procesów edukacyjnych. W każdym sprawozdaniu komisje sformułowały wnioski do dalszej pracy z uczniami.

(dowód: akta kontroli str. 497-517, 543-569, 592-618, 636-644, 645-653, 672-687, 694-713, 724-741, 752-767, 774-788)

Wynik i wnioski z prac komisji przedmiotowych dały podstawę do sformułowania przez Radę szeregu wniosków do dalszej pracy (na ośmiu tzw. analitycznych zebraniach Rada Pedagogiczna sformułowała łącznie 69 wniosków).

(dowód: akta kontroli str. 1826-1839)

Poprawie efektywności kształcenia miało służyć organizowanie dodatkowych zajęć dla uczniów. W Liceum, w odpowiedzi na wnioski komisji przedmiotowych i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego, zorganizowano dodatkowe zajęcia, w tym z matematyki i języka polskiego, w tym dla uczniów z Ukrainy.

W ramach dodatkowych zajęć z matematyki odbyły się m.in.: zajęcia wyrównawcze odpowiadające na potrzeby zgłoszone przez uczniów i wspomagające dla uczniów poszczególnych oddziałów, a ich przygotowanie poprzedziła diagnoza podstawowych umiejętności matematycznych uczniów m.in. z zakresu szkoły podstawowej; w lipcu i sierpniu 2022 r., 2023 r. i 2024 r. zorganizowano dodatkowe zajęcia dla uczniów zdających poprawkowe egzaminy maturalne.

(dowód: akta kontroli str. 854-1102)

W ramach dodatkowych zajęć z języka polskiego odbyły się m.in.: konsultacje indywidualne zorganizowane w celu wsparcia procesu edukacyjnego uczniów przejawiających trudności w nauce; zajęcia przygotowujące do matury, których celem było wsparcie uczniów w opanowaniu i utrwaleniu wiadomości i umiejętności z języka polskiego; zajęcia dla uczniów konkretnych oddziałów, których celem było wsparcie w realizacji podstawy programowej, powtórzenie i uzupełnienie wiadomości z zakresu treści lektur podstawowych i uzupełniających, sprawdzenie znajomości lektur, analiza arkuszy maturalnych oraz ćwiczenie umiejętności pisania dłuższych form analitycznych i argumentacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 839-853, 1103-1147)

Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oceniano również w sprawozdaniach z realizacji planu dydaktycznego. Sprawozdania sporządzono za pierwsze semestry lat szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 i za całe lata. Podstawą ich opracowania były m.in. sprawozdania z działalności komisji przedmiotowych. W każdym ze sprawozdań efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej zaprezentowano w układzie: nabywanie przez uczniów wiadomości i umiejętności, w tym podjęte działania diagnostyczne, edukacyjne działania dostosowujące oraz upowszechnianie czytelnictwa i rozwijanie kompetencji czytelniczych; analiza wyników egzaminów zewnętrznych i próbnych, w tym m.in. analizy jakościowe i ilościowe oraz omówienie i rozwiązanie wspólnie z uczniami zadań egzaminacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem elementów, z których uzyskano najslabsze wyniki; aktywność uczniów, w tym m.in. monitorowanie atrakcyjności oddziaływań

wychowawczo-dydaktycznych pod kątem pobudzenia aktywności uczniów; stworzenie możliwości aktywnego działania uczniów na rzecz rozwoju swojego i Szkoły, wykorzystanie potencjału ucznia w procesie uczenia się, upowszechnianie norm szkolnych i przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć.

W sprawozdaniach omówiono również inne zagadnienia, np. takie jak procesy zachodzące w Szkole, w tym ofertę edukacyjną zgodną z podstawą programową, zainteresowaniami uczniów oraz dostosowaną do potrzeb rynku pracy. W każdym sprawozdaniu sformułowano wnioski do dalszej pracy.

(dowód: akta kontroli str. 398-477)

2.6. W protokole z posiedzenia Rady Pedagogicznej z 24 czerwca 2024 r. odnotowano, że w terminie określonym w § 24 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, Radzie przedstawiono wyniki i wnioski (sprawozdanie) z tego nadzoru sprawowanego w roku szkolnym 2023/2024. W protokole nie odnotowano, aby Rada Pedagogiczna zgłosiła uwagi do przedstawionych jej wyników i wniosków. Wyniki i wnioski (sprawozdanie) z NP za I semestr roku szkolnego 2023/2024 przedstawiono na posiedzeniu Rady 25 stycznia 2024 r.

(dowód: akta kontroli str. 1396-1618, 1620-1825)

W protokołach z posiedzeń Rady Pedagogicznej z 27 czerwca 2022 r. i 26 czerwca 2023 r. odnotowano, że Radzie przedstawiono wnioski z nadzoru pedagogicznego odpowiednio za lata szkolne 2021/2022 i 2022/2023, przy czym w protokole z zebrania 26 czerwca 2023 r. nie wskazano części wniosków (w porównaniu z wnioskami sformułowanymi w sprawozdaniu z nadzoru). W protokołach z ww. posiedzeń nie odnotowano przedstawienia Radzie wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego w latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 (o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). Na niepełną treść protokołu z posiedzenia Rady Pedagogicznej z 26 czerwca 2023 r. uwagę zwróciła Wicedyrektor na zebraniu tej Rady 1 września 2023 r, w związku z czym protokół uzupełniono aneksem, gdzie w pkt „Ad 16” wpisano nieodnotowane wcześniej wnioski z nadzoru i część wyników nadzoru (o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). W protokołach nie odnotowano by Rada Pedagogiczna zgłosiła uwagi do przedstawionych wniosków z nadzoru. Wnioski za I semestr lat szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 przedstawiono na zebraniu Rady Pedagogicznej odpowiednio 13 stycznia 2022 r. i 17 stycznia 2023 r.

(dowód: akta kontroli str. 1201-1230, 1353-1393, 1394-1395, 1848-1849)

2.7. W każdym ze sprawozdań z nadzoru pedagogicznego sformułowano wnioski (sprawozdania co do zasady sporządzono dla Zespołu, co omówiono powyżej, w pkt 2.3.). Wnioski były adekwatne do ustaleń z działań nadzorczych Dyrektora i odpowiadały na zdiagnozowane problemy.

(dowód: akta kontroli str. 238-267)

2.8. Rada Pedagogiczna, na podstawie art. 70 ust. 1 pkt 6 Prawa oświatowego, ustaliła sposób wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego. Decyzja Rady w tym zakresie została wyrażona w postaci wniosków przyjętych odpowiednio na zebraniach 27 czerwca 2022 r., 26 czerwca 2023 r. i 24 czerwca 2024 r. Wnioski zostały sformułowane przez komisję wniosków powołaną w myśl § 10

regulaminu działalności Rady Pedagogicznej Zespołu⁶⁵, której zadaniem było – w przypadkach, gdy porządek obrad to zakładał – wypracowanie wniosków, ich zebranie i przedstawienie Radzie przed zakończeniem obrad. W protokole z posiedzenia Rady Pedagogicznej z 26 czerwca 2023 r. nie odnotowano informacji o poddaniu wniosków głosowaniu. W pozostałych przypadkach odnotowano, że wnioski przedstawione Radzie zostały przyjęte w jej głosowaniu. W protokołach nie odnotowano wniesienia uwag do wniosków. W żadnym z protokołów nie odnotowano, że Rada podjęła uchwałę o ustaleniu sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego (o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). Dyrektor wyjaśnił, że *wnioski Rady Pedagogicznej przyjęte w trybie jw. są wytycznymi do pracy, a ich realizacja znalazła odzwierciedlenie w działaniach podjętych przez Szkołę w kolejnych latach szkolnych.*

(dowód: akta kontroli str. 1201-1230, 1353-1382, 1620-1825)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Sprawozdania z nadzoru pedagogicznego za lata szkolne 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 sporządzono dla całego Zespołu, bez podania skali zrealizowanych zadań i szkoły (w tym Liceum), których dotyczyły. W sprawozdaniach np. nie podano liczby przeprowadzonych kontroli i obserwacji oraz lekcji lub zajęć objętych kontrolami, liczby nauczycieli uczestniczących w poszczególnych szkoleniach. Tak sporządzone sprawozdania nie w pełni rzetelnie prezentowały zrealizowane w ramach nadzoru pedagogicznego działania i ich efekty.

(dowód: akta kontroli str. 238-267)

Dyrektora wyjaśnił m.in., że takie sporządzanie ww. dokumentów (...) *miało na celu przede wszystkim szerszą analizę wyników i efektywności podejmowanych działań, pozwoliło ujawnić mocne i słabe strony pracy szkoły oraz obszary wymagające poprawy, które były wspólne dla wszystkich szkół.*

(dowód: akta kontroli str. 272-273)

Dla zapewnienia pełnej wiarygodności sprawozdań oraz potwierdzenia terminowości i rzetelności podjętych działań i ich faktycznej skuteczności konieczne jest określenie stopnia realizacji planu, ze wskazaniem poziomu wykonania poszczególnych zamierzeń w szkołach wchodzących w skład Zespołu.

2. Dla Liceum⁶⁶ nie prowadzono udokumentowanej analizy ryzyka, tj. oceny potencjalnych zagrożeń, które mogą negatywnie wpłynąć na osiągnięcie celów określonych dla Szkoły, wskazującej na zasadność objęcia kontrolą skonkretyzowanego zakresu podmiotowego (uczeń, nauczyciel, specjalista) i przedmiotowego (zagadnienie, przedmiot) oraz częstotliwości realizacji zadań, o których mowa w § 22 ust. 3 rozporządzenia w sprawie nadzoru, co było działaniem nierzetelnym.

Dyrektor wyjaśnił m.in., że *częstotliwość i zakres podmiotowy i przedmiotowy planowych kontroli i obserwacji w ramach nadzoru pedagogicznego są ustalane*

⁶⁵ Odpowiednio uchwały nr 1153 z 11 grudnia 2020 r. i nr 1/2023/2024 z 1 września 2023 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu działalności Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół Handlowych im. Bohaterów Poznańskiego Czerwca '56 w Poznaniu.

⁶⁶ Jak i dla innych szkół Zespołu.

zgodnie z harmonogramem, a obserwacje zajęć zgodnie z planem obserwacji. Bierze się przy tym pod uwagę wyniki nadzoru pedagogicznego i informacje płynące od uczestników szeroko rozumianego procesu dydaktyczno-wychowawczego. Dodatkowo, wyjaśniając częstotliwość prowadzenia lub nieprzeprowadzenia kontroli w poszczególnych obszarach, Dyrektor odwołał się np. do prac zespołu wychowawczego, który (...) w zasadzie spełnia realizację bieżącego nadzoru pedagogicznego (...), co miało uzasadnić nieprzeprowadzenie kontroli dotyczącej rozpoznania indywidualnych i klasowych potrzeb uczniów w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024. Z kolei nieprzeprowadzenie w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 kontroli dokumentacji nauczycieli specjalistów Dyrektor wyjaśnił kontrolą indywidualnych teczek uczniów prowadzonych przez wychowawców i specjalistów. Podał też m.in., że zespół kierowniczy, ustalając zakres podmiotowy, wybiera nauczycieli i przedmioty, które będą objęte szczegółową kontrolą i obserwacją. Decyzje te opierają się na analizie wyników egzaminów zewnętrznych, wcześniejszych obserwacjach oraz potrzebie monitorowania realizacji zaleceń, jak również na ustaleniach wynikających z pracy zespołów wychowawczego i dydaktycznego (...). Priorytetem są również obserwacje zajęć prowadzonych przez nauczycieli nowo zatrudnionych w szkole (...). Jeśli w trakcie roku szkolnego pojawiają się nowe potrzeby lub wyzwania (...) kontrole lub obserwacje mogą być przeprowadzane częściowo.

(dowód: akta kontroli str. 16-21, 101-124, 1846)

Przedłożone NIK plany nadzoru pedagogicznego, plany obserwacji i harmonogramy kontroli wskazywały obszary kontroli i kryteria obserwacji. Nie precyzowały ich liczby, częstotliwości, szkoły, w której powinny być przeprowadzone oraz jakich przedmiotów (zajęć, aktywności) i pracy których nauczycieli (wychowawców, specjalistów) miały dotyczyć (z wyjątkiem nauczycieli nowo zatrudnionych). Rzetelność działania wymaga, aby przy braku możliwości objęcia nadzorem pedagogicznym całego procesu dydaktyczno-wychowawczego, Dyrektor - po przeprowadzonej analizie - wskazał obszary i problemy wymagające szczególnego nadzoru i objęcia kontrolą lub obserwacją.

(dowód: akta kontroli str. 16-21, 101-124)

3. Część objętej kontrolą dokumentacji z przeprowadzonych kontroli sporządzono nierzetelnie, tj. w sposób uniemożliwiający ustalenie:

- w przypadku kontroli prawidłowości uwzględniania zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych w procesie kształcenia - jakich oddziałów (uczniów), których nauczycieli, szkoły i okresu dotyczyła; Dyrektor odnosząc się do sposobu dokumentowania ustaleń ww. kontroli wyjaśnił m.in., że *jednym z kryteriów kontroli były spostrzeżenia z obserwacji, w związku z czym należy przyjąć, że arkusze przeprowadzonych obserwacji uzupełniają omawiany arkusz kontroli. Dodał, że (...) wicedyrektor odpowiedzialny za kontrolę przebiegu procesów kształcenia wykorzystał uwagi zamieszczone w dokumentach potwierdzających przeprowadzone obserwacje, bez konieczności kopiowania ich ani załączania do arkusza kontroli. Dlatego uznano, że kontrolowany obszar był objęty w pełni rzetelnym nadzorem, pozwalającym na ustalenie faktycznego zakresu podmiotowego wskazanej kontroli;*

(dowód: akta kontroli str. 126-127, 1842-1843)

- w przypadku kontroli dokumentacji specjalistów z zakresu udzielania pomocy pp - nie wskazano dokumentację ilu uczniów i jakich szkół czy oddziałów objęto kontrolą; Dyrektor wyjaśnił, że *kontrolę przeprowadził wicedyrektor ds. wychowawczo-opiekuńczych w obecności przewodniczącej zespołu pomocy pp, która udostępniła dokumentację świadczącą o udzielonej pomocy*. Odnosząc się do kwestii nieprzewodzenia kontroli w ww. zakresie w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 Dyrektor wyjaśnił z kolei, że *dokonano jej poprzez kontrolę indywidualnych teczek uczniów prowadzonych przez wychowawców oraz indywidualnych teczek prowadzonych przez specjalistów, które zawierają także (...) wytworzone przez specjalistów dokumenty potwierdzające badania i inne czynności uzupełniające prowadzone z uczniem*. Dyrektor dodał, że *kontroli nie dokumentowano, a przeprowadzone czynności kontrolne potwierdzano podpisem kontrolującego w (...) teczkach*. Ustalenia z tych czynności wprowadzono wprost do wniosków z nadzoru pedagogicznego, przy czym w roku 2022/2023 przed wprowadzeniem przedmiotowych ustaleń do wniosków przeanalizowano także sprawozdanie z pracy zespołu psychologiczno-pedagogicznego pod kątem ewentualnych uwag o prowadzonej dokumentacji w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

(dowód: akta kontroli str. 233-234, 1845-1846)

Rzetelność dokumentowania przebiegu i ustaleń kontroli wymaga wskazania jej faktycznego zakresu przedmiotowego i podmiotowego oraz dokumentacji i okresu, których dotyczyła kontrola.

4. Nierzetelnie udokumentowano przebieg trzech posiedzeń Rady Pedagogicznej:

- w części odnoszącej się do braku odnotowania, że Rada - w myśl § 12 ust. 1 regulaminu jej działalności - podjęła uchwałę o wykorzystaniu wyników nadzoru pedagogicznego za lata szkolne 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 (protokoły posiedzeń z 27 czerwca 2022 r., 26 czerwca 2023 r. i 24 czerwca 2024 r.),
- w części odnoszącej się do braku odnotowania, że na zebraniu Rady przedstawiono wyniki nadzoru pedagogicznego (w przypadku zebrania z 26 czerwca 2023 r. – pełne wyniki) sprawowanego w latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 (protokoły posiedzeń z 27 czerwca 2022 r. i 26 czerwca 2023 r.).

(dowód: akta kontroli str. 1201-1230, 1353-1382, 1620-1825)

Dyrektor wyjaśnił m.in., że *wynikało to z decyzji protokolanta, obszerności protokołów w związku z narastającą liczbą dokumentów omawianych przez Radę Pedagogiczną oraz charakteru tego dokumentu, który nie zawsze szczegółowo odzwierciedla wszystkie elementy rady pedagogicznej*. Dyrektor dodał, że *od roku szkolnego 2023/2024 w Zespole wprowadzono możliwość sporządzania protokołów w formie elektronicznej, co poprawiło ich kompletność i zmniejszyło ryzyko wystąpienia rozbieżności między przebiegiem obrad, a ich dokumentacją*.

(dowód: akta kontroli str. 1848-1849)

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor podejmował prawidłowe działania w ramach nadzoru pedagogicznego, poprawił się też poziom zdawalności egzaminu maturalnego absolwentów

Liceum za poszczególne lata objęte kontrolą, w tym z języka polskiego i matematyki. Dyrektor wspomagał nauczycieli w realizacji ich zadań m.in. poprzez organizację szkoleń. Wywiązał się też z obowiązku przeprowadzania kontroli przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, działalności statutowej Szkoły oraz przebiegu procesów kształcenia i wychowania. Nie prowadził jednak udokumentowanej analizy ryzyka, tak by zapewnić, że częstotliwość oraz zakres podmiotowy i przedmiotowy kontroli, obserwacji zajęć lub analizy dokumentacji będą wystarczające dla ograniczenia wystąpienia zdarzeń, które mogły istotnie zakłócić osiągnięcie celów założonych dla Liceum. Wystąpiły też pojedyncze przypadki nierzetelnego dokumentowania przeprowadzonych kontroli i przebiegu posiedzeń Rady Pedagogicznej. Działania podejmowane przez Dyrektora w ramach nadzoru odpowiadały założeniom planu w tym zakresie na poszczególne lata szkolne, jednak sposób przygotowania – zarówno planów, jak i sprawozdań z ich realizacji – uniemożliwił jednoznaczną ocenę rzetelności realizacji przyjętych założeń, w tym również w odniesieniu do Liceum. W Szkole analizowano wyniki egzaminów zewnętrznych i próbnych, a w oparciu o wyniki analiz w tym zakresie sformułowano wnioski adekwatne do stwierdzonych problemów i potrzeb. Wnioski z nadzoru pedagogicznego Dyrektor przedstawiał Radzie Pedagogicznej w wymaganych terminach.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, uwzględniając zrealizowane w trakcie kontroli czynności, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań w celu zapewnienia:

Wnioski	1. dokumentowania rozpoznawania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia w procesie pomocy pp i faktu poinformowania rodziców ucznia oraz pełnoletniego ucznia o potrzebie objęcia go tą pomocą;2. przyjęcia w planach nadzoru pedagogicznego kryteriów (mierników) umożliwiających ocenę zaplanowanych działań wspomagających, w tym obejmujących problematykę zachodzących w szkole procesów edukacyjnych oraz efektów prowadzonej działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz prezentowania wyników nadzoru z ich wykorzystaniem;3. uwzględniania w planowaniu i realizacji działań nadzoru pedagogicznego wyników udokumentowanej analizy ryzyka;4. rzetelnego dokumentowania ustaleń kontroli prowadzonych w ramach nadzoru pedagogicznego i przebiegu rad pedagogicznych.

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
-------	---

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza

się do dyrektora Delegatury w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 15 stycznia 2025 r.

Kontroler
Joanna Kozak
doradca ekonomiczny

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu
Dyrektor Delegatury
Karolina Wirszyc-Sitkowska

/-/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonała Karolina Wirszyc-
Sitkowska, Dyrektor Delegatury NIK
w Poznaniu.

/podpisano elektronicznie/